

1. УВОД

Грађани Чачка одувек су показивали висок ниво солидарности и хуманости и излазили у сусрет онима којима је била потребна помоћ. Тако је било и деведесетих година двадесетог века, када

је наша општина збринула избегла и прогнана лица из република бивше СФРЈ и после бомбардовања и егзодуса са Косова и Метохије, када је збринула расељена лица. Део породица напустиле су територију наше општине, а један број се интегрисао у локалну заједницу чиме су постали наши пуноправни суграђани.

Кроз разне видове донација и учешћем сопственим средствима, Град свесрдно помаже овим лицима у стварању што бољих услова за живот, кроз доделу пакета грађевинског материјала, економско оснаживање породице, доделу пакета за обављање доходних активности, заједничке акције са донаторима.

Последњих година се Република Србија налази на траси миграната из блискоисточних земаља: Сирије, Ирака, Ирана, Авганистана, који покушавају да преко наше земље имигрирају у Европску унију. Појединци су одлучили да затраже азил у нашој земљи, неки од њих остали у колективним центрима широм Србије у ишчекивању жељеног иселења у земље Европе. И ови људи налазе се у стању социјалне потребе. И њима треба помоћи, збринути их. Иако се наш град не налази на балканској миграционој рути, свакако се морају предузети све мере у циљу промоције хуманости и толеранције међу становништвом и одржавања спремности и капацитета локалне самоуправе да у стању ако се укаже потреба делује пре свега да заштити најрањивије категорије као што су деца, стари и болесни. Није занемарљива и безбедоносна процена ситуације која налаже посебан опрез и заједничке акције свих умрежених институција и цивилних организација од значаја у циљу праћења и прецизног евидентирања и провере свих лица у циљу заштите миграната, посебно од негативних појава кријумчарења људи и сваког вида злоупотребе рањивих група, тако и опште сигурности.

Град Чачак остаће гарант безбедности и сигурности сваком човеку, становнику или посетиоцу, без обзира на боју коже, националну, верску или другу припадност, односно опредељење.

У граду Чачку у протеклом периоду, регистровано је 5.071 избеглих лица и 1276 прогнаних лица што је укупно 6347 лица, као и 2617 интерно расељених лица са Косова и Метохије, да би до данас овај број, било одласком у трећу земљу или добровољном репатријацијом (повратком у земљу предходног пребивалишта), као и највећим делом трајном интеграцијом на подручју града Чачка био знатно смањен.

У овом документу под процесом Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих

и интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији и миграната у потреби без утврђеног статуса и тражилаца азила у граду Чачку представља план акције за унапређење положаја избеглица, интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса. У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951) **избеглица** је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може, или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. године проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу.

Статус избеглице у Републици Србији, Комесаријат за избеглице и миграције признаје у складу са Законом о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 - СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10).

Интерно расељена лица су лица која су биле присиљена да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права.

Повратници по Споразуму о реадмисији су лица која су добровољно или присилно враћена из држава у којима су неосновано боравила (одбијен захтев за азил, истекла виза) у земље порекла, на основу потписаног споразума о реадмисији између Европске заједнице и Републике Србије.

Споразумом између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве који је ступио на снагу 01. јануара 2008. године, уговорне стране су регулисале процедуру повратка особа које не испуњавају или више не испуњавају услове за улазак или боравак на територији државе уговорнице.

Спречавање нелегалних миграција и прихват и интеграција повратника по основу Споразума о реадмисији су један од услова за стављање Републике Србије на Белу шенген листу.

У циљу испуњавања својих обавеза Влада Републике Србије усвојила је Стратегију реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији 13. фебруара 2009. године, („Службени гласник РС“, број 15/09). Усвојен је и Акциони план за спровођење Стратегије реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији за период 2009. и 2010. године.

Тражиоци азила су лица која поднесу захтев за азил на територији Републике Србије, а о чијем захтеву није донета коначна одлука. То значи да су та лица у складу са важећом законском регулативом, на територији Републике Србије затражила неки од видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара.

Мигранти у потреби без утврђеног статуса су на територију Републике Србије ушли из суседних земаља, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског Истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18. јуна 2015. године, основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри пет ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији (ЛАП) у граду Чачку, настао је као резултат учешћа града у пројекту „Јачање капацитета

институцијама Републике Србије за управљање миграцијама и реинтеграцијама повратника“ (СВММ пројекат). Пројекат је финансирала Европска Унија, а реализовала Међународна организација за миграције (ИОМ). Корисници пројекта су институције Владе Републике Србије које су надлежне за избегла, интерно расељена лица, повратнике: Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, Републички завод за статистику, као и друга надлежна министарства, општинска повереништва/повереници, центри за социјални рад, чланови Савета за миграције и други релевантни представници локалне самоуправе.

Стратешки оквир ЛАП-а одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним у Националној стратегији за решавање питања избеглих и интерно расељених лица и другим националним стратешким документима, значајним за ову област. Ради ефикасније реализације циљева, овај пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, посебно оне из области социјалне, економске и стамбене политике.

Креирање и спровођење ЛАП-а за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне укључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглица, интерно расељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса доноси се за период од четири (4) године од 2018. – 2021. године.

Процес израде ЛАП-а града Чачка, за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса у граду Чачку заснован је на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике:

- **Локални** - спроведен у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- **Партиципативан** – у изради су укључени различити, битни актери процеса друштвено организоване подршке избеглим, интерно расељеним лицима, повратницима по основу Споразума о реадмисији, тражиоцима

азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса у локалној зједници;

- **Утемељен** на реалним основама, расположивим ресурсима и потребама за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса;

- **Прилагођен ситуацији** у локалној заједници, актерима и позитивним променама којима се тежи;

- **Користи савремене методе** планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;

- **Подстиче одговоран однос** различитих друштвених актера у локалној заједници

Учесници у процесу израде локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији и миграната у потреби без утврђеног статуса и тражилаца азила у граду Чачку

Израда Локалног акционог плана урађена је уз стручну помоћ и подршку Комесаријата за избеглице и миграције а у оквиру пројекта „Јачање капацитета и пружање помоћи у решавању избегличке кризе“ који финансира Амбасада Данске у Србији а спроводи Danish Refugee Council Serbia/ Дански савет за избеглице у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије. Општи циљ пројекта је подршка Републици Србији у јачању капацитета за управљање миграцијама.

Решењем градоначелника града Чачка бр. 020-61/15-II од 4. септембра 2015. године и 29. августа 2016. године, образован је Савет за миграције града Чачка кога чине представници органа града Чачка, Центра за социјални рад, Црвеног крста, Националне службе за запошљавање, Дома здравља Чачак и Полицијске управе, у саставу:

- 1) Игор Трифуновић, председник Скупштине града Чачка, председник
- 2) Марија Војводић, представник Центра за социјални рад града Чачка, члан
- 3) Дубравка Аксентијевић, представник Полицијске управе Чачак, члан
- 4) Данијела Шутић, представник НСЗ - Филијала Чачак, члан

- 5) Марина Милошевић, представник Дома здравља Чачак, члан

- 6) Биљана Давидовић, представник Црвеног крста Чачак, члан

- 7) Снежана Радовановић, повереник за избеглице и миграције града Чачка, члан.

Задатак Савета је да обавља послове који се односе на праћење и извештавање Комесаријата о миграцијама на територији града Чачка, предлаже програме, мере и планове, активности које треба предузети ради ефикасног управљања на територији града Чачка и друге послове у области управљања миграцијама, у складу са законом. Савет на захтев Комесаријата, доставља Комесаријату извештај о предузетим мерама и другим питањима из области управљања миграцијама на територији града Чачка.

На изради овог документа, у консултативном (припремном) процесу, највећи допринос смо имали од потенцијалних корисника будућих програма и пројеката – избеглих, интерно расељених лица у приватном смештају у граду Чачку, као и искуства других општина у раду са мигрантима. Значајан допринос су дали и други актери.

Посебну захвалност изражавамо Комесаријату за избеглице Републике Србије на стручној помоћи приликом израде Локалног акционог плана.

2. САЖЕТАК ЛАП-А

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса града Чачка за период од 2018. до 2021. године је стратешки документ града Чачка заснован на свеобухватној анализи ситуације који изражава дугорочно опредељење локалне самоуправе да побољша услове становања и живота, као и могућности за трајну интеграцију избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији у локалну заједницу и развијања свести код домицилног становништва о положају миграната и њиховим потребама. Према подацима Комесаријата за избеглице у протеклом периоду, регистровано је 5.071 избеглих лица и 1276 прогнаних, као и 2617 интерно расељених лица.

Овим документом се утврђују општи и специфични циљеви везани за решавање проблема избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса.

Полазећи од анализе потреба избеглица, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса на територији града Чачка, а у складу са националним стратешким опредељењима дефинисан је један Општи циљ.

Општи циљ Локалног акционог плана за унапређење положаја интерно расељених лица је:

Побољшати социјално - материјални положај избеглица, интерно расељених лица и повратника по Споразуму о реадмисији на територији града Чачка решавањем њихових стамбених потреба и подстицањем економског оснаживања, као и обезбедити предуслове за решавање проблема миграната јачањем капацитета локалне самоуправе и промовисањем толеранције према тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса.

У оквиру овако постављеног општег циља, овим ЛАП-ом, утврђују се следећи специфични циљеви:

Специфичан циљ 1: У периоду од 2018. до 2021. године у складу са мерама демографске политике града Чачка стамбено збринуту најмање 10 породица најугроженијих избеглих, интерно расељених лица кроз програм „Откупа кућа са окућницом“

Специфични циљ 2: У периоду од 2018. до 2021. године стамбено збринуту најмање 20 породица избеглих, интерно расељених лица доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката

Специфични циљ 3: У периоду од 2018. до 2021. године стамбено збринуту најмање 4 породице избеглих, интерно расељених лица кроз програм доделе монтажних кућа (на сопственим плацевима)

Специфични циљ 4: У периоду од 2018. до 2021. године економски оснажити најмање 20 породица избеглих, интерно расељених лица кроз програм samozapošljavanja, односно путем доделе средства за доходне активности у (алату, машинама, механизацији, опреми, пољопривреди и сл.)

Специфични циљ 5: У периоду од 2018. до 2021. године, створити услове за јачање толеранције и разумевање потреба тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса унапређењем квалитета живота у локалној заједници побољшањем комуналних услуга, опремањем простора за здравствене, едукативне,

културно- уметничке и друге услуге, опремањем дечијих и спортских игралишта

Специфични циљ 6: У периоду од 2018. до 2021. године, омогућити континуирано спровођење активности усмерених на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса и примајуће средине развојем дијалога и организовањем тематских радионица, округлих столова и других активности усмерених ка отклањању предрасуда и бољем разумевању њихових потреба ,

Специфични циљ 7: У периоду од 2018. до 2021. године, омогућити јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, миграната у потреби без утврђеног статуса и тражилаца азила у граду Чачку, за период 2018 - 2021.године, има предвиђене аранжмане за имплементацију, праћење (мониторинг) и оцењивање успешности (евалуација).

Процењено је да ће за реализацију ЛАП-ом утврђених циљева и задатака током четворогодишњег периода имплементације бити потребна средства у износу од око 10% вредности пројекта.

Поглавље 1

ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ЧАЧКУ

Град Чачак се налази у средишњем делу централне Србије у Моравичком округу, између општина Горњи Милановац на северу и Лучана на југозападу. На западу је општина Пожега која припада Златиборском округу, источно је општина Кнић која је у саставу Шумадинског округа, а на југоистоку је град Краљево који припада Рашком округу.

Моравички округ поред града Чачка, обухвата и општине Горњи Милановац, Лучани и Ивањицу.

Смештен највећим делом у западном Поморављу, град Чачак чини везу између заталасаног побрђа Шумадије на северу и брдско - планинских области унутрашњих Динарида на југу. Централни део града чини чачанска котлина, смештена између планина Јелице на југу, Овчара и Каблара на западу и Вујна на северу, док је на истоку отворена према Краљевачкој котлини. Ове

планине се благо и таласасто спуштају према чачанској котлини, граду Чачку и току Западне Мораве.

Територија града заузима површину од 636 km² и у погледу рељефа може се поделити на:

- Чачанску котлину са надморском висином од 200 m до 300 m
- Брежуљкасто-брдски предео од 300 m до 500 m надморске висине
- Планински предео од 300 m до 985 m надморске висине. Планине Јелица са (929 m), Овчар (985 m), Каблар (885 m), и Вујан (857 m) окружују Чачанску котлину кроз коју протиче река Западна Морава чија је дужина 318 km. Површина котлине је преко 270 km², дуга је око 40 km и пружа изванредне услове за пољопривреду.

По водним ресурсима град Чачак је свакако међу првим у Србији. Њено водно богатство је значајно и разноврсно. Чине га површински водотоци – реке, подземне воде, обични и термо – минерални извори. Најзначајнији су: Морава, Дичина и Чемерница. Водно богатство и његову разноврсност на градском подручју употпуњују воде термоминералних извора. Најзначајније су воде Овчар Бање, Слатинске бање и Бање Горња Тречка, које се јављају у виду више извора.

Добар георгафски положај Чачка, омогућио је и добру саобраћајну комуникацију. Кроз Чачак пролази главна саобраћајница која излази на Ибарску магистралу. Кроз Чачак пролази и железничка пруга Београд-Бар.

Чачак има добар географско-саобраћајни положај. Кроз Чачак пролази главна саобраћајница за Ужице и даље до Црногорског приморја, излазом на Ибарску магистралу.

Чачак је природни, привредни, саобраћајни и културни центар Моравичког округа.

Према попису из 2011. године на територији града Чачка има 115.337 становника, који живе у 38.749 домаћинстава. Градског становништва има 73.331 односно 63,58% а сеоског 42.006 или 36,42%.

Привреда града Чачка

Чачак је административни, привредни и културни центар Моравичког управног округа. По Уредби Владе Републике Србије о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе, Чачак спада у најразвијеније локалне самоуправе у Србији.

Локална привреда

Број предузећа	(привредна друштва и предузетници, односно и правна и физичка лица која обављају неку делатност на територији града) 6.218-2016. година АПР
Величина предузећа	98,63% микро и малих, 1,14% средњих, 0,23% великих
Доминантне гране привреде	Пољопривреда, прехранбена индустрија, металопрада, дрвна индустрија, резних алата за обраду метала, неметала и дрвета, прозвода хемијске индустрије, термотехничких уређаја, дрвене, металне и комбиноване столарије, делова и прибора за фармацевтску индустрију и производа за медицинске потребе, прерада шумских и пољопривредних производа и сл.
Највеће домаће компаније	Компанија Слобода а.д. Чачак Унипромет д.о.о. Чачак Предузеће АУТОЧАЧАК д.о.о. Чачак АТЕНИС-COMMERCE д.о.о. Чачак НТ-Болеро д.о.о. Чачак Аквалан инжењеринг доо Вранићи УТП Морава д.о.о. Чачак Спонит д.о.о. Чачак Принципал дуо д.о.о. Чачак Фра Алат за унутрашњи навој д.о.о. Чачак Фра Алат за обраду рупе д.о.о. Чачак P.S. FASHION DESIGN д.о.о. Чачак
Најважнији страни инвеститори	IMMOFINANY Group – Retail park STOP.SHOP (DIS, TAKKO, C&A, LILY, ЂАК, DEICHMANN, LC WAIKIKI) AGROKOR KONCERN – Roda, Idea Kompanija Delhaize Srbija – Tempo, Maxi Halkbank a.d. Kavim Public Transportation International Strabag Societas Evropea –Putevi a.d. Čačak Вапексд.о.о., Коњевићи, Чачак SurТес д.о.о. Чачак

Привредна структура

Основна карактеристика привреде Чачка је развијено приватно предузетништво (99,7% свих предузећа у граду чини сектор микро, малих и средњих предузећа). Чачанску привреду карактерише заступљеност свих привредних

Индустрија

делатности. Оно што обележава пословање ових предузећа и предузетника су висока флексибилност, иновативност и отвореност за сарадњу.

Привреда Чачка је разнолика, а њену структуру чине, осим пољопривредне производње и: производња папира, резних алата за обраду метала, неметала и дрвета, производа хемијске индустрије, термотехничких уређаја, дрвене, металне и комбиноване столарије, делова и прибора за фармацевтску индустрију и производа за медицинске потребе, прерада шумских и пољопривредних производа итд.

Економија

Број регистрованих запослених*	33.263	(2017)
Регистровани запослени* у односу на број становника (у %)	29,55	(2017)
Број регистрованих незапослених	8.450	(2017)

Становништво према економској активности 2011.

	Жене	Мушкарци
<i>Економски активни</i>		
Обављају занимање	16.921	22.446
Незапослени	4.673	5.131
<i>Економски неактивни</i>		
Деца млађа од 15 година	7.800	8.405
Пензионери	14.943	10.876
Лица са приходима од имовине	114	452
Ученици/студенти (15 и више година)	5.128	4.539
Лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству	7.628	1.019
Остала неактивна лица	2.135	3.127
Укупно	59.342	55.995

Чачак је град са традицијом у индустријској производњи. Чачанску привреду карактерише широк спектар привредних делатности, а индустрија заузима значајно место. Заступљен је широк спектар индустријских производа из области металопрераде и прераде неметала, прехранбене индустрије, текстилне индустрије, робе широке потрошње. На подручју града Чачка наменска индустрија компаније „Слобода“ заузима значајно место, како по броју запослених радника, тако и по извозним резултатима.

Индустрија текстила, коже и обуће је заступљена у привреди Чачка. За сада су то послови вршења услуга, али је све више предузећа која поред услужних послова извозе своје производе. Најзаступљенија је конфекција за младе, женска конфекција, заштитна опрема, вез и остала фина израда.

Значајан број чачанских малих и средњих предузећа се бави прерадом дрвета. Дрвна индустрија има традицију у чачанском крају. Условљена је набавком сировина које долазе са других територија, јер је ниска заступљеност шума у Чачку (24% територије припада шумама) и низак квалитет дрвета.

Прерада пољопривредних производа и прехранбена индустрија заузимају значајно место по броју привредних субјеката регистрованих за ову врсту делатности. У овој области постојала су предузећа за прераду кромпира, шумских плодова, слада, јакних алкохолних пића, пива као и из области жито-млинске и пекарске производње. Тренутно, у Чачку постоје силоси за прихват житарица који нису у потпуности искоришћени (Предузеће „Житопромет“ Чачак). Такође, сада постоји велики број малих пекара, кланица и организација које се баве откупом и складиштењем пољопривредних производа.

Пољопривреда, лов и шумарство

Територија града Чачка, према подацима пописа пољопривреде из 2012. године, (Извор Републички завод за статистику), заузима површину од 63.600 ha, од чега пољопривредне површине чине 44.065 ha. Њиве и баште заузимају површину од 23.525 ha (53,39%), воћњаци 5.474 ha

СТАНОВНИШТВО

Површина (у км ²)	636 (2011)
Број насеља	58 (2011)
Становништво — процена средином године	73.331 (2011)
Густина насељености (број становника по км ²)	127 (2011)

(12,42%), виногради 351 ha (0,8%), ливаде 5.493 ha (12,46%) и пашњаци 4.806 ha (10,91%). По броју ангажованих у различитим пољопривредним делатностима, пољопривреда је примарна привредна грана. Тешко је утврдити тачан број становништва чија је основна делатност пољопривреда, јер је за многе пољопривреда само додатна делатност. Претпоставља се да на територији Чачка око 40% становништва своју материјалну егзистенцију заснива на производњи и продаји пољопривредних производа. Основна карактеристика пољопривредне производње је да је организована на малим поседима.

Чачански крај има повољне услове за развој пољопривредне производње и туризма на селу. Погодан географски положај, осунчаност пространих планина и плодна котлина Западне Мораве, допринели су развоју различитих грана пољопривреде. Чачански крај има традицију у развоју воћарства, сточарства, повртарства и воћно-садног материјала, што представља добру подлогу за даља улагања у развој пољопривреде. Брдски предели познати су по засадама шљиве, јабуке, кајсије, крушке, брескве, трешње, док је у плодној моравској котлини заступљена производња поврћа на отвореном пољу: купус, паприка, кромпир, краставци, као и производња у затвореном простору.

Газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта:			
Чачак	Пољопривредна газдинства	ha	
Без земљишта	51		-
Пољопривредна газдинства	≤ 1 ha	1.867	3.045
	< 1 ≤ 2 ha	3.934	2.652
	< 5 ≤ 10 ha	7.477	1.093

Коришћено пољопривредно земљиште, 2012. (у ha)

Окућница	417
Оранице и баште	23.525
Воћњаци	10.299
Виногради	5.474
Остали стални засади	351
Ливаде и пашњаци	25

Развојне карактеристике града Чачка

- Врло погодан географски положај
- Високо квалитетна урбанистичка локација
- Велики људски ресурси
- Просечан проценат образованог становништва
- Мала заступљеност индустријске производње

Предности града Чачка

- Град поред реке
- Доступност железничког саобраћаја
- Доступно грађевинско земљиште
- Развијен приватни сектор
- Развијен туризам
- Квалитетно обрадиво земљиште
- Реке
- Бројне шуме
- Налазиште метала и руда

Озбиљност и обим проблема са којима се суочава популација избеглих, интерно расељених и повратника намеће плански и фазни приступ њиховом решавању. Ово се нарочито односи на проблем становања који захтева значајне ресурсе. Неопходно је планирати решавање ових проблема кроз потпуну усклађеност програмских и финансијских аспеката плана и уз систематско издвајање дела средстава из локалног буџета и планирање начина за прикупљање средстава кроз различите пројекте код донатора.

Решавање питања положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника је неопходно још од процеса планирања повезати са општим, већ дефинисаним развојним трендовима града.

Поглавље 2.

ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА, ПОВРАТНИЦИМА ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О РЕАДМИСИЈИ И МИГРАНАТА У ПОТРЕБИ БЕЗ УТВРЂЕНОГ СТАТУСА

Број избеглих лица након избијања ратних дејстава на простору бивше СФРЈ од 1991. године, имао је узлазни тренд, тако да је највећи број тих лица био евидентиран на попису 1996. године, и износио је 5071 избегло лице.

Коначним решавањем свог избегличког статуса, добровољном репатријацијом, локалном интеграцијом након добијања држављанства (држављанства СРЈ, СЦГ и РС), одласком у треће земље, од 1999. године, тај број почиње да се смањује. Према подацима повереништва за избеглице града Чачка око 1308 лица се одлучило за повратак у земљу порекла или пак за иселење у треће земље.

Ову констатацију најбоље потврђују подаци са пописа избеглица из 2001. године, када је у то време у општини Чачак пописано 3763 избеглих и прогнаних лица, а најдрастичнији пример ове тврдње је задња регистрација која је била у временском периоду од 27.11.2004. до 25.01.2005. године, на коју се одазвало 4.596 лица.

Од тог броја 2.338 избеглих лица је добило потврду о продуженом избегличком статусу а самим тим и нове избегличке легитимације, а за 2.258 избеглих лица укинут је избеглички статус по службеној дужности.

Након спроведене анкете о потребама избегличких породица на територији града Чачка од 18.02.2015. године, одазвало се 334 избегличких и 25 породица интерно расељених лица.

Општи подаци о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима по Споразуму о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса на подручју града Чачка

- 1991. године, долазак првих избеглих лица из Републике Хрватске;

- 1996. године, попис Републичког Комесаријата за избеглице - 5071 избеглих лица;

- Укупан број евидентираних лица од 1992. до 1998. године, који су избегли са територије бивше СФРЈ:

1. Избеглице из БиХ, Републике Хрватске и Словеније	5071
2. Расељени са КиМ	2617
Укупно	7688

- 2001. године попис Републичког Комесаријата за избеглице – 3763 избеглих и прогнаних лица;

- Према подацима повереништва за избеглице града Чачка на дан 01.07.2017. године, евидентирано је 193 избегла лица;

- Према подацима повереништва за избеглице града Чачка на дан 19.06.2016. године, евидентирано је 2580 интерно расељених лица са Косова и Метохије;

Поред великог броја избеглих лица која су боравила у граду Чачку што је захтевало у великој мери ангажовање људских и материјалних ресурса око њиховог прихвата, смештаја, материјалне помоћи и сл. у Чачку је био стационирано 26 прихватних центара.

С циљем сагледавања социјалне структуре избегличке популације на територији града Чачка прикупљањем података о овој категорији становништва на дан 01.12.2016. године дошло се до следећих података (анкета је и даље у току):

- да су се 34 породице избеглих лица пријавиле за изградњу објекта за "Закуп са могућношћу куповине";
- да се 20 породица избеглих лица и 10 породица интерно расељених лица пријавило за програм "Откуп кућа са окућницом";
- да се 10 породица избеглих лица пријавило за програм доделе "Монтажних кућа" (ове породице су власници плацева);
- да се 20 породица избеглих лица и 25 породица интерно расељених лица пријавило за доделу грађевинског материјала путем у сврху завршетка започете градње или адаптације постојећих објеката;
- да међу избеглим и интерно расељеним лицима има велики број незапослених, што има за последицу повећање сиромаштва;
- да је висока старосна структура ове популације.

Из свега претходно наведеног може се закључити да је доминантни проблем када је у

питању избегличка популација нерешено стамбено питање и незапосленост.

Да бисмо извели одговарајуће релевантне закључке дајемо табеларни приказ полне, старосне и образовне структуре избегличке популације као и њиховог радног статуса :

Приказ структуре избегличке популације

Табела 1. - Полна структура

ПОЛ	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
МУШКИ	91	
ЖЕНСКИ	102	
УКУПНО:	193	

Табела 2. - Старосна структура

СТАРОСТ (ГОДИНЕ)	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
0-6	/	/
7 – 14	27	
15-18	20	
19-65	97	
65 И ВИШЕ	49	
УКУПНО:	193	

Табела 3. - Образовна структура

ШКОЛСКА СПРЕМА	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
БЕЗ ШКОЛЕ	21	
НЕПОТПУНА ОСН. ШКОЛА	27	
ОСНОВНА ШКОЛА	31	
СРЕДЊА	87	
ВИША	12	
ВИСОКА	15	
УКУПНО:	193	

Табела 4. - Радни однос

СТАТУС ЛИЦА	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
СТУДЕНТ/ УЧЕНИК	62	
ЗАПОСЛЕНИ	41	
ПОВРЕМЕНО ЗАПОСЛЕНИ	21	
ПЕНЗИОНИ-САНИ	21	
НЕЗАПОСЛЕНИ И ДЕЦА	48	
УКУПНО:	193	

Град Чачак је уз подршку различитих – донатора до сада реализовао бројне програме који имају за циљ унапређење положаја избеглица и интерно расељених лица. Неки од најважнијих програма и пројеката до усвајања првог ЈАП-а су следећи:

- програм откупа сеоских домаћинстава намењен избеглим лицима (INTERSOS, 2008. година)
 - програм доходних активности намењен избеглим и интерно расељеним лицима (INTERSOS, 2008/09 година)
 - програм доходних активности намењен женама интерно-расељеним лицима (НГО Божур)
 - програм економског оснаживања породица избеглих и интерно расељених лица и породица којима је престало својство избеглог лица кроз доделу пакета за обављање доходних активности (КИРС)
 - програм доделе монтажних кућа најугроженијим породицама избеглих и интерно расељених лица и породицама лица којима је престало својство избеглог лица (DSI)
 - програм доделе пакета грађевинског материјала породицама избеглих и интерно расељених лица и породицама лица којима је престало својство избеглог лица (DSI 2010. и 2012. године)
 - програм доделе доходних активности породицама избеглих и интерно расељених лица и породицама лица којима је престало својство избеглог лица (VIZIJA 2013.и 2014. године)
 - програм доходних активности намењен интерно расељеним лицима (INTERSOS 2015. године)
 - програм (UNHABITAT) изградња 96 станова за избегла лица и лица којима је престао статус избеглице.
 - програм Владе РС изградња станова у насељу Обреж 2016. године (7 породица избеглих лица или којима је тај статус престао)
 - програм доделе пакета грађевинског материјала у циљу побољшања услова становања породицама избеглих лица и породицама лица којима је престало својство избеглог лица (КИРС-а, 2015 и 2016. године)
- Као што се може закључити, на територији града је у протеклој декади реализовано више пројеката за економско оснаживање и помоћи у

решавању стамбеног питања породицама избеглих и расељених лица. Досадашња пракса је била да се породици којој је додељен пакет грађевинског материјала додели и помоћ у виду пакета за економско оснаживање, уколико је та породица била способна или је имала услове за обављање неке од активности. Потребне избегличких и расељеничких породица су релативно добро процењене, с обзиром да је анкетање њихових потреба рађено у директном контакту са корисницима, обиласком објеката које користе за становање и добијањем података о искуствима у бављењу одређеном делатношћу у претходном периоду. Породицама је додељена помоћ адекватна њиховим потребама, могућностима и искуствима.

Избегла и расељена лица на територији града Чачка

Као последица кулминације Албанског сепаратизма од 1999. године, на Косову и Метохији, на подручју града Чачка привремено боравиште је нашао и већи број интерно расељених лица. Временом се тај број смањивао услед миграције ИРЛ ка југу Србије из опште познатих разлога (могућност обиласка некретнина на КиМ, лакшег контакта са родбином која није избегла, преузимање плате оних који су били у радном односу у јавним предузећима и сл), да би приликом регистрације ИРЛ 2000. године било регистровано 2617 лица. Према подацима Комесаријата за избеглице и миграције на дан 01. 07. 2017. године број регистрованих интерно расељених лица је 2574.

И поред низа различитих програма подршке избеглицама и интерно расељеним лицима који су реализовани током претходних година на територији Чачка још увек има велики број избеглица и интерно расељених лица који су поред материјалног сиромаштва, суочени су и са низом других проблема, као што су: проблеми у приступу основним људским правима и услугама, разним правним проблемима и психо-социјалним проблемима услед друштвеног искључења, маргинализације, дискриминације и др.

Када се говори о материјалном сиромаштву, процене и истраживања која су рађена и која су коришћена у изради Стратегије за смањење сиромаштва (WFP, CES MECON 2000) показују да је сиромаштво у наведеним категоријама дупло веће него у укупној популацији (око 12 % људи у укупној популацији и око 19 % међу избеглицама и ИРЛ је на линији или испод линије сиромаштва у Србији).

Нагли прекид (промене) социјалног, економског и културног контекста у ком живе

ставио их је у позицију ускраћености свих врста ресурса: прихода, имовине, друштвених мрежа и емотивне сигурности. Они се осећају као људи који нигде не припадају.

Проблеми правне природе код избеглих и интерно расељених лица су бројни, почевши од непотпуне документације, немогућности прибављања документације у земљи порекла, имовинских права, уништеној - узурпираној имовини у земљи порекла, смањеној слободи кретања, немогућност повратка у земљу порекла, проблеми који су иницирани преузимањем држављанства Републике Србије, при чему се решавањем правног статуса социјални и материјални положај није битно изменио. Решавање ових проблема превазилази ресурсе на локалном нивоу. Комесаријат за избеглице, неке НВО, СДФ (Српски демократски форум), Група 484, Праксис, Групе самопомоћи међу избеглим и ИРЛ баве се овом проблематиком и међусобно су добро повезане.

Свих 26 колективних центара, у којима је према проценама боравило преко 2000 избеглих, прогнаних и интерно расељених лица, затворено је уз ангажовање Републичког Комесаријата у Београду а уз подршку УНХЦР –а и италијанске невладине организације ИНТЕРСОС у 2004. и 2005. години. За сва избегла, прогнана и интерно расељена лица која су боравила у овим колективним центрима обезбеђен је алтернативни смештај или други видови помоћи, као што су:

- други колективни центри у Републици Србији;
- геронтолошки центар за стара лица;
- помоћ у роби и новцу за излазак у приватни смештај (тзв. пиккап програм);
- помоћ у грађевинском материјалу;
- помоћ кроз откуп сеоских домаћинастава са окућницом;

Повереништво за избеглице и миграције у Чачку је временском периоду од 18.02.2015 године до 01.12.2016.године, спровело анкету о потребама избеглих и интерно расељених лица којом је обухваћено 189 породица избеглих и тзв. бивших избеглих лица са укупно 610 чланова породица као и 14 породица интерно расељених лица са укупно 37 чланова породица.

Поглавље 3

АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ, ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Анализа ситуације у којој се решава питање положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника обухвата четири врсте квалитативних анализа:

1. Преглед документације релевантне за питање избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражиоца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса
2. Анализа стања
3. Анализа заинтересованих страна
4. Анализу проблема са закључцима

3.1. Преглед документације обухватио је неколико кључних међународних, националних и других стратешких докумената релевантних за ову област као и актуелни законски оквир који регулише питања избеглих лица у Републици Србији и то су:

- Конвенција UN о статусу избеглица (1951)
- Женевска конвенција која регулише рад Црвеног крста (1949)
- Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002 год. ревизија март 2011. год, за период 2011 – 2015. године)
- Закон о избеглицама (1992)
- Закон о азилу
- Стратегија за смањење сиромаштва (2003)
- Национална стратегија одрживог развоја (2008)
- Национална стратегија привредног развоја Републике Србије 2006-2012
- Национална стратегија запошљавања 2005-2010
- Стратегија регионалног развоја 2007-2012
- Стратегија развоја пољопривреде
- Стратегија развоја социјалне заштите 2005

Актуелни законски оквир за питање избеглица је Закон о избеглицама. С обзиром на уочену потребу да тај Закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица у мају 2010. године усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о избеглицама.

Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002. године, и ревизија март 2011. године), дефинише основне правце деловања – обезбеђивање услова за повратак и локалну интеграцију, што је у потпуности у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групе грађана.

Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и

интерно расељених лица, односно локалне интеграције повратника, којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.

Стратешка документа значајна за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији су:

- Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002. године, ревизија март 2011. године), дефинише основне правце деловања-обезбеђивање услова за повратак и обезбеђивање услова за локалну интеграцију, што је посебно у складу с међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групе грађана, али недостаје јој актуелизација и усклађивање са реалним стањем;
- Национална стратегија за управљање миграцијама (2009. година), дефинише планско и организовано управљање миграцијама праћењем спољних и унутрашњих миграционих кретања, и спровођења активности које ће довести до подстицања регуларних и сузбијања нерегуларних миграција, као и решавање проблема избеглица и интерно расељених лица, ефикасни и ефективни прихват и одржива социо-економска реинтеграција повратника- грађана Републике Србије по основу Споразума о реадмисији;
- Национална стратегија реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији (2009. година) утврђује приоритетне области, као што су: издавање личних докумената, решавање питања смештаја, стварање могућности за запошљавање и остваривање других права, као што су право на здравствену заштиту, образовање, социјалну и породично-правну заштиту итд. Одсуство координације и размене информација о повратницима представља озбиљну сметњу у регистрацији лица која се враћају по основу Споразума о реадмисији, утврђивању њихових потреба и пружању адекватне заштите ради њиховог укључивања у нову средину;

Програми и пројекти за избегла и интерно расељена лица који су до сада реализовани, као и они који су у току, бавили су се решавањем следећих питања: становање, економско оснаживање, лична документација, спајање раздвојених породица и социјално-правна подршка. Ови програми и пројекти дају смернице

за будући рад на унапређењу положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника.

На основу прикупљених података путем анкете дошло се до сазнања да је око 60 избегличких и интерно расељених породица најугроженије и да не могу сами решити своје стамбено питање.

Из свега претходно наведеног може се закључити да је доминантни проблем када је у питању избегличка популација нерешено стамбено питање и незапосленост.

Општи закључци и препоруке за будуће планирање:

- локална заједница има капацитете за подршку и унапређење положаја избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији, као што су: људски ресурси, одговарајуће локалне развојне документе и стратешки приступ развоју града.
- потребно је процес планирања засновати на партнерској сарадњи актера на локалном нивоу, подстицању транспарентности у раду и подели одговорности.

3.2 Анализа стања (SWOT анализа)

Анализа стања у локалној заједници по питању унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса извршена је кроз идентификацију досадашњих активности и резултата, те кроз сагледавање капацитета и слабости локалне заједнице, могућности и препрека са којима се суочава. Анализа је урађена коришћењем SWOT технике.

Унутрашње снаге	Унутрашње слабости
<ul style="list-style-type: none"> - Подршка Градске управе и релевантних локалних институција; - Образован Савет за миграције града Чачка - Постојање локалних стратешких докумената који такође обухватају циљну групу ЈАП-а; - Постојање ажурне базе податка о избеглим и интерно расељеним лицима; - Велики број избеглих и интерно расељених лица активно ради на решавању стамбених проблема (или поседују земљиште за градњу са потребним дозволама 	<ul style="list-style-type: none"> - Депопулација и старење становништва; - Висока стопа незапослености у локалној заједници; - Неадекватна образовна структура ове популације; - Постојање предрасуда у локалној заједници

или је већ започета самостална градња);	
- Искуство у сарадњи са донаторима и међународним партнерима	
Спољашње могућности	Спољашње препреке
<ul style="list-style-type: none"> - Велика подршка КИРСа са њиховим активностима и програмима; - Постојање политичког консензуса за решавање проблема избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса на националном нивоу, као и постојање релевантних стратешких докумената; - Постојање регионалног пројекта за трајно решавање стамбених проблема избеглих лица; - Постојање програма за запошљавање НСЗ на републичком нивоу; - Доступност донаторским фондовима 	<ul style="list-style-type: none"> - Постепено смањење донаторских фондова; - Неизвесност у погледу развоја мигрантске кризе - Спора имплементација националних стратегија и планова - Тренд вишеструких повратника

Најважнији закључци анализе стања

- Локална самоуправа је отворена да заједно са осталим актерима ради на унапређењу положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса. Главне снаге локалне заједнице релевантне за питање ове популације су: политичка воља и подршка градске структуре власти и стратешки приступ развоју Града у различитим областима. Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна струка са потребама привреде отежава економски положај ове категорије и њихово запошлење.
- Најзначајније спољашње могућности, које из ширег друштвеног окружења делују на питање избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса у локалној средини су: политички консензус на националном нивоу за решавање питања избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса, активности и програми КИРС –а, приступ ИРА фондовима и постојање регионалног стамбеног програма. Као важне препреке из спољашњег окружења које би требало узети у обзир у процесу даљег

планирања идентификовани су: постепено смањење донаторских фондова, неизвесност у погледу развоја мигрантске кризе, спора имплементација националних стратегија и планова и тренд вишеструких повратника.

- Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење свих активности Локалног акционог плана, што би требало да допринесе превазилажењу препрека као што је неповољна економска ситуација у земљи.

3.3. Анализа заинтересованих страна:

Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја миграната у граду Чачку, које су диференциране на крајње кориснике ЛАП–а и кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

Крајњи корисници Локалног акционог плана за унапређење положаја су:

- Избеглице
- Интерно расељена лица
- Повратници по основу Споразума о реадмисији
- Тражиоци азила
- Мигранти у потреби без утврђеног статуса

Кључни партнери у локалној самоуправи ради решавања проблема избеглих, интерно расељених лица и повратника су:

- **Градска управа** која обезбеђује општи оквир, локалну регулативу и услове за реализацију подршке избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у локалној заједници. Осим тога, различите службе локалне самоуправе у оквиру својих надлежности обезбеђују субвенције јавним и приватним предузећима у циљу повећања стопе запослености код избеглих, интерно расељених лица и повратника и пружају помоћ у решавању стамбених питања, програме за покретање сопственог бизниса и пружање бесплатне правне помоћи;
- **Повереништво за избеглице** као део градске управе врши поверене послове у оквиру своје делатности и координацију различитих програма који се односе на

помоћ избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса;

- **Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије**, обавља послове који се односе на: утврђивање статуса избеглица, збрињавања избеглица, вођења евиденције о избеглицама, усклађивања пружања помоћи избеглицама од стране других организација, обезбеђивање смештаја избеглих и интерно расељених лица, покреће иницијативе за тражење међународне помоћи од институција УН и других међународних организација и др;
- **Центар за социјални рад града Чачка** је кључна установа социјалне заштите која одлучује о остваривању права и коришћењу услуга појединцима и породицама којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних потреба кроз обављање послова у социјалној заштити поштовањем стандарда стручног рада и савремене професионалне праксе, пружање подршке у превладавању социјалних и животних тешкоћа, обезбеђивање материјалне сигурности и независности појединца и породице, очување и унапређење породичних односа као и подстицање социјалне укључености и интеграције осетљивих друштвених група у локалну заједницу.
- **Црвени крст Чачак** делује на основу Женевске конвенције, Закона о Црвеном крсту, Статута, Стратегије развоја и на основу принципа хуманости, непристрасности, независности, неутралности, добровољности, јединства и универзалности. Црвени крст, кроз своју основну делатност и програме помаже и пружа подршку овој циљној групи кроз Народну кухињу, доделу пакета основних животних намирница и средстава за хигијену, Службу тражења....
- **Здравствене установе** пружају услуге примарне и секундарне здравствене заштите и специјалистичке прегледе. Дом здравља Чачак сарађује са другим институцијама у програмима намењеним избеглим, интерно расељеним лицима...

- **Образовне институције** кроз своје програмске активности обухватају и пружају могућност избеглим, интерно расељеним, повратницима, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса да стекну одређено образовање и преквалификацију;
- **Филијала Националне службе за запошљавање** у Чачку спроводи различите програме подршке запошљавању незапослених, радно способних лица који активно траже посао;
- **Невладине организације** које имају своје активности, а које се односе на хуманитарну помоћ, обезбеђење помоћи у прибављању докумената, правне помоћи и сл (Српски демократски форум, Праксис, Црвени крст Чачак, УНХЦР, Група 484)

3.4. Анализа проблема избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса је показала да су њихови главни проблеми следећи:

- Нерешено стамбено питање је кључни проблем избеглих, интерно расељених лица на територији града Чачка, а додатно га оптерећује статус имовине ових лица у земљи порекла који је највећем броју случајева није нерешен. Приватна имовина углавном је уништена или значајно оштећена, а обнова ове имовине иде веома споро, што овој популацији значајно отежава располагање истом. Лица са подручја БиХ и Хрватске нису успела да поврате своје станарско право, а приватна имовина је углавном уништена или са великим степеном оштећења. Њихово учешће у процесу обнове своје приватне имовине на подручју Хрватске било је веома мало, с обзиром да су услови тих програма били у супротности са њиховим опредељењима (одрицање од избегличког статуса).
- Висок степен незапослености избеглих, интерно расељених лица у локалној заједници, због неадекватне образовне структуре неприлагођене локалној привреди, као и низак степен образовања. Због ниског степена образовања и неквалификованости овој популацији је веома тешко да нађе стално запослење. Већина избеглих и интерно расељених баве се привременим и повременим пословима који нису регистровани и другим облицима стицања зараде у сивој економији. Један број ових лица су особе са инвалидитетом, што осим ниског степена

квалификација такође утиче на слабу конкуретност на тржишту рада, односно смањује степен њихове запошљивости. Проблему незапослености додатно доприноси и незаинтересованост једног дела интерно расељених лица за активно тражење посла, јер примају месечну новчану надокнаду за лица која су радила у друштвеним предузећима на КиМ. Иако је ова надокнада скромна, они који је примају, не желе да је изгубе, јер им улива минимум социјалне сигурности. Део ове популације такође има административних потешкоћа у прибављању доказа о стеченој квалификацији у матичним земљама, као и доказа о оствареном радном стажу или праву на пензију. У повратничким домаћинствима, у највећем броју случајева ниједан од чланова домаћинства није формално запослен, а на црно ради тек неколицина, што такође води повећању ризика од социјалне искључености.

- Сиромаштво избеглих, интерно расељених лица је логична последица околности под којима живе (недостатак материјалних средстава, трошкови везани за закуп стана, школовање деце и др.).
- Недовољни и неодговарајући социјално материјални подстицаји за интеграцију избеглих, интерно расељених лица услед недостатка адекватних програма, као и још увек присутних утицаја рата - посттрауматски ратни синдром, затвореност у тзв. неформалне групе (дружење са мештанима из истог села, регије из земље из које су избегли).
- На територији града Чачка живи и већи број избегличких и интерно расељених породица које су започеле градњу стамбених објеката, али немају могућности за завршетак градње.
- Проблеми правне природе. Тешкоће око прибављања различитих докумената из државе порекла, права из пензионог и инвалидског осигурања, као и права на социјалну и здравствену заштиту.
- Демопулација и старење становништва.
- Отежано располагање имовином у земљама порекла. Овај проблем се манифестује на локалном нивоу, али је његово решавање везано за националне институције и сарадњу Републике Србије са бившим републикама, односно са међународном управом на Косову и Метохији. Проблеми повратника по основу Споразума о реадмисији у области приступа здравственој и социјалној заштити огледају се кроз непоседовање здравствене књижице (због

незаинтересованости) као и личне медицинске документације (хронични болесници, деца).

Општи закључци анализе и препоруке за будуће планирање

- Локална заједница и локална самоуправа имају одређене капацитете за бављењем унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији, као што су људски ресурси, одговарајућа развојна документа, стратешки приступ развоју града и др.
- Нерешено стамбено питање вишечланих породица и проблеми у располагању имовином у земљама и местима порекла значајно доприносе социјалном сиромаштву и лошем квалитету живота избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији, што је директан проблем локалне заједнице.
- Лоша и неадекватна образовна структура додатно отежава запошљавање избеглих и расељених лица.
- Неизвесност у даљем развоју мигрантске кризе и непознавање мигрантских рута у будућности отежава адекватно припремање града да одговори на изазове те врсте.
- Потребно је континуирано радити на јачању толеранције и подизању свести домицилног становништва а у вези са проблемима тражиоца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса који су присутни на територији града Чачка.

Планиране активности Града су следеће:

1) Реинтеграција и флексибилност – интеграција дела становништва без посла, посредовање у запошљавању младих људи, подршка за превођење сиве економије у легалне токове и сл., побољшање услова за "маргиналне" групе, као што су избегла, интерно расељена лица, повратници по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса затим хендикепирани, стари људи, недовољно образовани, итд.

2) Стамбено збрињавање кроз програм социјалног становања, откупа кућа са окућницом, доделом монтажних кућа и доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката;

3) Подршка samozapošljavanju - стварање повољних услова у руралним подручјима за samozapošljavanje, преорјентацијом и преквалификацијом, стамбена изградња и откуп сеоских домаћинстава – за избегла, интерно расељена лица, младе брачне парове и стручњаке.

Препоруке за будуће планирање унапређења положаја избеглих, интерно расељених лица

- ❖ Идентификовати сопствене ресурсе који се могу усмерити у решавање проблема избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса
- ❖ Умрежавање и ефикаснија сарадња локалне самоуправе и свих кључних актера значајних за решавање проблема избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса уз коришћење свих стручних људских ресурса и досадашњег искуства различитих институција и организација;
- ❖ Повећати запошљавање преквалификацијом радно способног становништва избегличке популације за дефицитарна занимања и потребе послодаваца;
- ❖ Обезбедити квалитетне едукативне програме за samozapošljavanje.

Поглавље 4

ПРИОРИТЕТНЕ ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Крајњи корисници Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника на територији града Чачка за период од 2018. до 2021. године, су следећи:

- избегла, интерно расељена лица и повратници по основу Споразума о реадмисији у приватном смештају која немају решено трајно стамбено питање, укључујући и оне који су започели индивидуални стамбену изградњу
- избегла, интерно расељена лица и повратници по основу Споразума о реадмисији која немају одговарајућу стручну спрему за потребе привреде града Чачка и којима је неопходна помоћ друштвене заједнице у samozapošljavanju

- тражиоци азила
- мигранти у потреби без утврђеног статуса

Посебно рањиве групе у оквиру претходних приоритета су:

- једнородитељске породице
- породице чији је члан/ови ОСИ, хронично болесна/не особе и дете/ца са сметњама у развоју
- вишечлане и вишегенерацијске породице
- старачка домаћинства без сталних прихода
- породице чији је члан смртно настрадао или нестало у сукобима на простору бивше СФРЈ или Косову и Метохији
- породице у којима је жена носилац домаћинства

Критеријуми за избор приоритетних група у оквиру Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених и повратника у граду Чачку за период од 2018. до 2021. године, су следећи:

- егзистенцијална и стамбена угроженост циљне групе;
- бројност циљне групе погођене одређеним проблемом;
- хитност решавања проблема;
- досадашњи ниво обухвата лица и групе организоване друштвеном подршком;
- истовремена погођеност циљне групе већим бројем проблема;
- мандат и одговорност локалне самоуправе у односу на проблем

Поглавље 5

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВЕ

Полазећи од анализе стања, локалних ресурса и капацитета, као и од анализе потреба избеглих, интерно расељених лица и повратника, а у складу са националним стратешким опредељењима, дефинисан је следећи општи циљ:

Побољшати социјално-материјални положај избеглица, интерно расељених лица и повратника по Споразуму о реадмисији на територији града Чачка решавањем њихових стамбених потреба и подстицањем економског оснаживања, као и обезбедити предуслове за решавање проблема миграната јачањем капацитета локалне самоуправе и промовисањем

толеранције према тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса.

У оквиру овако постављеног општег циља, овим ЈАП-ом, утврђују се следећи специфични циљеви:

Специфичан циљ 1: У периоду од 2018. до 2021. године у складу са мерама демографске политике града Чачка стамбено збринути најмање 10 породица најугроженијих избеглих, интерно расељених лица кроз програм „Откупа кућа са окућницом“

Специфични циљ 2: У периоду од 2018. до 2021. године стамбено збринути најмање 20 породица избеглих, интерно расељених лица доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката

Специфични циљ 3: У периоду од 2018. до 2021. године стамбено збринути најмање 4 породице избеглих, интерно расељених лица кроз програм доделе монтажних кућа (на сопственим плацевима)

Специфични циљ 4: У периоду од 2018. до 2021. године економски оснажити најмање 20 породица избеглих, интерно расељених лица кроз програм самозапошљавања, односно путем доделе средства за доходне активности (у алату, машинама, механизацији, опреми, пољопривреди и сл.)

Специфични циљ 5: У периоду од 2018. до 2021. године, створити услове за јачање толеранције и разумевање потреба тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса унапређењем квалитета живота у локалној заједници побољшањем комуналних услуга, опремањем простора за здравствене, едукативне, културно-уметничке и друге услуге, опремањем дечијих и спортских игралишта

Специфични циљ 6: У периоду од 2018. до 2021. године, омогућити континуирано спровођење активности усмерених на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса и примајуће средине развојем дијалога и организовањем тематских радионица, округлих столова и других активности усмерених ка отклањању предрасуда и бољем разумевању њихових потреба ,

Специфични циљ 7: У периоду од 2018. до 2021. године, омогућити јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима.

АКТИВНОСТИ- ЗАДАЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАП-А

Специфичан циљ 1: У периоду од 2018. до 2021. године у складу са мерама демографске политике града Чачка стамбено збринути најмање 10 породица најугроженијих избеглих, интерно расељених лица кроз програм „Откупа кућа са окућницом“

Активности	Планирано време реализације активности	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Будет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1. Потписивање уговора		Обезбеђена потребна финан. средства	Износ обезбеђених финан. средстава	људски ресурси Буџетска средства	донаторска средства	Локална самоуправа	КИРС
1.2. Формирање Комисије за избор корисника	15 дана	Формирана Комисија	Донето решење о формирању Комисије			Градоначелник	
1.3. Усвајање правилника и јавног позива за избор корисника	15 дана	Утврђени услови и крит. за одабир корис.	Усвојен и заведен правилник и јавни позив			Комисија за избор корисника	
1.4. Објављивање јавног позива за откуп домаћинства	30 дана	Објављен јавни позив, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника			Локална самоуправа Комисија	Локални медији КИРС Месне канцелар.
1.5. Избор потцијалних корисника и обилазак кућа за откуп	15 дана	Извршен избор корисника	Број и структура корисника			Комисија за избор корисника	
1.6. Израда и објављивање прелиминарне листе	15 дана	Извршен избор корисн. на прелиминар. листи	Број корисника на прелиминар. листи			Комисија	
1.7. Избор корисника и објављивање коначне листе	8 дана	Утврђена листа за 10 корисничких породица	Број изабраних корисника			Комисија за избор корисника	
1.8. Потписивање споразума	10 дана	Потписани споразуми	Број потписаних споразума			Локална самоуправа, корисник	

1.9. Потписивање купопродај. уговора	7 дана	Потписани уговори	Број потписаних уговора			Локална самоуправа	
1.10. Усељавање у откупљена домаћинства, мали грант	10 дана	Усељено најмање 10 домаћинства	Број усељених домаћинстава	Људски ресурси Транспортна средства		Локална самоуправа	КИРС
1.11. Медијска презентација целокупне реализације програма	Сво време пројекта	Објављене информације о програму на лок. ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа	КИРС Локални медији
1.12. Праћење реализације и оцена успешности програма	6-12 месеци	Прикупљање и анализирање информација о реал. програма, писање извештаја оцењена успешност	Извештај	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		Локална самоуправа	КИРС

Специфични циљ 2: У периоду од 2018. до 2021. године стамбено збринуту најмање 20 породица избеглих, интерно расељених лица доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката

Активности	Планирано време реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
1	2	3	4	5	6	7	8
2.1. Потписивање уговора		Обезбеђена потребна финансијска средства	Износ обезбеђених финан. средстава	Људски Ресурси Буџетска средства	Донаторска Средства	Локална самоуправа	<u>КИРС</u>

2.2 Формирање Комисије за избор корисника	15 дана	Формирана комисија	Донето Решење о формирању комисије			Градоначелник	
2.3 Усвајање правилника и јавног позива за избор корисника	15 дана	Утврђени услови и крит. за одабир корисника	Усвојен и заведен правилник и јавни позив			Комисија за избор корисника	
2.4. Објављивање јавног позива	30 дана	Објављен јавни позив, Прикупљ. пријава	Број пријављених Потенцијални корисници			Локална самоуправа Комисија	Локални медији КИРС МК
2.5 .Избор потенцијал- них корисника и обилазак	15 дана	Извршен избор корисника/ породица	Број корисника/ породица			Комисија за избор корисника	
2.6. Расписивање тендера и одабир најбољег добављача	40 дана	Расписан и спроведен тендер	Број пријављених на тендер, број пријављених који испуњавају услове тендера	постојећи људски ресурси		Тендерска комисија	
2.7. Потписивање уговора са добављачем	8 дана	Потписани уговори	Број и структур. потписаних уговора			Градоначелник Добављач	
2.8. Потписивање уговора са корисницима	8 дана	Потписани уговори	Број потписаних уговора			Градоначелник, заменик градоначелника	
2.9. Испорука грађевинског материјала	30 дана	Подељена помоћ	Испоручен грађ. материјал	Постоје- ћи људски ресурси		Добављач Комисија	КИРС
2.10. Праћење уградње грађ. материјала	6 месеци					Комисија, повереник	
2.11. Извештај о реализацији програма	6-12 месеци од дана испоруке					Локална самоуправа, Комисија	КИРС

Специфични циљ 3: У периоду од 2018. до 2021. године стамбено збринути најмање 4 породице избеглих, интерно расељених лица кроз програм доделе монтажних кућа (на сопственим плацевима)

Активности	Планирано време реализације активности	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛСи/или остали локални ресурси	Остали извори		
3.1 Потписивање уговора	8 дана	Утврђени услови и критер.	Број и врста критеријума			Комисија	КИРС
3.2. Расписивање и спровођење јавног позива		Расписан и спроведен конкурс. Одабрани корисници	Број и структура пријављених кандидата. Број и структура одабраних корисника	Људски ресурси		Комисија	КИРС
3.3. Расписивање тендера за избор најбољег добављача и потписивање уговора са добављачем	3-6 месеци	Расписан и спроведен тендер. Потписан уговор са добављачем	Изабран најповољнији добављач.			Тендерска комисија	КИРС
3.4. Избор корисника и формирање прелиминарне листе	15 дана	Извршен избор 4 породице. Формирана прелиминарна листа	Број и структура корисника Структура прелим. листе			Комисија	
3.5. Израда и објављивање коначне листе корисника	8 дана	Израђена и објављена коначна листа за 4 породице	Број и структура корисника коначна листа			Комисија	
3.6. Пројектовање и прибављање грађевинске дозволе, постављање монтажних кућа	до 3 месеца	Извршено постављање монтажних кућа	Број постављен. монтажних кућа 4			Извођач радова	Локална самоуправа КИРС
3.7. Потписивање уговора са корисницима	7 дана	Потписани уговори, подељење монт. куће, усељени корисници	Број потписаних уговора, 4 и усељених корисника			Градоначелник Донатори КИРС	

3.8. Усељавање корисника	5 дана	Усељени корисници	Број усељених корисника 4 породице				
3.9. Мониторинг (праћење) и евалуација (оцењивање)	Континуирано праћење. Извештавање годину дана након усељења	Прикупљени подаци о процесу реализације и оцењена успешност реализације	Број и врста прикупљених података. Остварени ниво постигнућа			Донатори КИРС	

Специфични циљ 4: У периоду од 2018. до 2021. године економски оснажити најмање 20 породица избеглих, интерно расељених лица кроз програм samozapošljavanja, односно путем доделе средства за доходне активности (у алату, машинама, механизацији, опреми, пољопривреди и сл.)

Активности	Планирано време реализације активности	Резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
4.1. Обезбеђење средстава кроз уговор о додели средстава за економско оснаживање јединица ЛС	30 дана	Обезбеђена средства	Висина обезбеђених средстава	Буџетска средства	Донације	Локална самоуправа Донатор КИРС	КИРС Други фондови
4.2. Формирање комисије на нивоу локалне самоуправе	15 дана	Формирана комисија	Број и структура чланова комисије	Чланови комисије		Локална самоуправа Градоначелник	
4.3. Усвајање правилника и огласа	7 дана	Усвојен правилник Расписан оглас	Утврђени услови и критеријуми. Текст огласа			Комисија	КИРС
4.4. Расписивање јавног позива	15 дана	Расписан јавни позив	Утврђени услови и критеријуми јавног позива			Комисија	
4.5. Објављивање огласа	15 дана	Текст огласа	Број приспелих захтева			Комисија	

4.6. Избор корисника и ев. организовање обуке	15 – 30 дана	Извршен избор корисника	Број и структура корисника			Комисија	
4.7. Јавна набавка опреме, машина и друге робе која је предмет доход. активности	30 дана	Објављена јавна набавка опреме, машина и друге робе која је предмет доходовних актив.	Структура јавних набавки			Тендерска комисија	
4.8. Избор најповољнијег добављача	90 дана	Извршен избор најповољнијег добављача	Садржај понуда и потписан уговор са добављачем			Локална самоуправа	
4.9. Потписивање уговора са корисником програма	7 дана	Потписани уговори са корисницима	Број потписаних уговора са корисницима				
4.10. Потписивање уговора са добављачем	7 дана	Потписани уговори са добављачем	Број и структура потписаних уговора			Локална самоуправа Добављач	
4.11. Испорука грантова	до 20 дана	Испоручени грантови	Број и структура испоручених грантова			Добављач	Локална самоуправа
4.12. Праћење реализације и оцена успешности програма	2 године	Прикупљени подаци о процесу реализације. Оцењена успешност реализ.	Број и врста прикупљених података. Остварени ниво постигнућа			Савет	КИРС

Специфични циљ 5: У периоду од 2018. до 2021. године, створити услове за јачање толеранције и разумевање потреба тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса унапређењем квалитета живота у локалној заједници побољшањем комуналних услуга, опремањем простора за здравствене, едукативне, културно- уметничке и др. услуге, опремањем дечијих и спортских игралишта

Активности	Планирано време реализације активности	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛСи/или остали локални ресурси	Остали извори		
5.1. Потписивање уговора	90 дана	Одобрена средства	Потписн уговор		Људски ресурси и чланови Савета	Повереник и чланови Савета за миграције	КИРС и донатор
5.2. Формирање Комисије за реализацију и опремање простора	90 дана	Формирана Комисија	Решење о формирању		Људски ресурси и чланови Савета	Комисија, Савет, Комесаријат	Донатор, КИРС
5.3. Обилазак простора и објеката и дефинисање потреба	90 дана	Посећени објекти и локације	Записник са лица места			Комисија и Савет	КИРС
5.4. Утврђивање спецификације опреме и материјала	90 дана	Сачињена спецификација опреме и материјала	Спецификација опреме и материјала			Комисија и Савет	
5.5. Спровођење јавне набавке за испоруку опреме и материјала	90 дана	Спроведена јавна набавка и одређен испоручилац опреме и материјала	Записник и Одлука			Комисија и наручилац	Донатор, КИРС
5.6. Закључивање уговора са добављачем	90 дана	Закључени уговори	Потписани уговори			Комисија и наручилац	Донатор, КИРС
5.7. Испорука опреме и материјала и конгола монтаже по уговору	90 дана	Испоручена опрема и материјал	Записник			Комисија, Корисник	
5.8. Комисијска предаја на употребу и коришћење	90 дана	Примопредаја	Записник			Комисија, Корисник	

Специфични циљ 6: У периоду од 2018. до 2021. године, омогућити континуирано спровођење активности усмерених на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса и примајуће средине развојем дијалога и организовањем тематских радионица, округлих столова и других активности усмерених ка отклањању предрасуда и бољем разумевању њихових потреба ,

Активности	Планирано време реализације активности	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛСи/или остали локални ресурси	Остали извори		
6.1. Потписивање уговора са донатором	10 дана	Обезбеђење средстава	Потписан уговор		Људски ресурси	Савет за миграције	Донатор, надлежно министарство, Центар за социјални рад и КИРС
6.2. Презентација активности и јавно оглашавање путем медија	Континуирано по активностима	Одржавање најмање 2 презентације и јавност упозната са планираним активностима	Број учесника на одржаним презентацијама		Технички услови за одржавање презентација	Повереник	Донатор, надлежно министарство, Центар за социјални рад и КИРС
6.3. Формирање Комисије за реализацију пројекта/ пројектни тим	5 дана	Фомирана Комисија за реализацију пројекта	Број чланова комисије		Постојећи ресурси	Локална самоуправа и Савет	Надлежно министарство, Центар за социјални рад и КИРС
6.4. Реализација програма	Минимум 90 дана	Објављена јавна набавка	Број и врста реализованих програма и набављене опреме или тип реконструкције		Стручне службе	Комисија за реализацију пројекта	
6.5. Извештај о завршетку реализације појединачних пројеката	7 дана по завршеном пројекту	Урађен и усвојен извештај	Потврда о пријему извештаја		Комисија за реализацију пројекта/пројектни тим	КИРС и повереник	
6.6. Праћење реализације и успешности појединачних програма	Континуирано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма	Број, квалитет и врста опреме и обављене реконструкције	Људски ресурси		Повереник	Донатор , надлежно министарство, Центар за социјални рад и КИРС

Специфични циљ 7: У периоду од 2018. до 2021. године, омогућити јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима.

Активности	Планирано време реализације активности	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛСи/или остали локални ресурси	Остали извори		
7.1. Потписивање уговора са донатором за појединачне активности	10 дана	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор		Људски ресурси Савет	Председник Савета за миграције	Донатор (КИРС)
7.2. Презентација програма и јавно оглашавање активности на огласној табли Градске управе и средствима информисања	30 дана за појединачне активности	Одржавање најмање 2 обуке за писање пројеката за по 10 потенцијалних учесника	Објављен позив		Технички услови за оглашавање	Повереник	
7.3. Одабир полазника обуке, просторије и предавача за одржавање	15 дана	Одабрани учесници, тренер и простор за извођење обуке	Број учесника		Постојећи ресурси локалне самоуправе	Локална самоуправа и Савет	КИРС, донатор
7.4. Одржавање округлих столова на тему управљања миграцијама	1 дан трајање округлог стола	Организовање најмање једног округлог стола	Број учесника		Постојећи ресурси	Локална самоуправа и Савет	КИРС, донатор
7.5. Одабир тема и говорника на округлом столу и одабир просторије	15 дана	Одржавање најмање једног округлог стола са 10 потенцијалних учесника	Број учесника		Постојећи ресурси	Локална самоуправа и Савет	КИРС, донатор
7.6. Извештај о завршетку реализације појединачних пројеката	7 дана по реализацији	Урађен и усвојен извештај од стране Комисије	Потврда о пријему извештаја		Комисија за реализацију пројекта	Савет	КИРС, донатор

Поглавље 7

РЕСУРСИ-БУЏЕТ

Средства за реализацију овог ЛАП-а, обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета локалне самоуправе, делом из донаторских средстава, односно кроз пројекте који ће се развити на основу овог Локалног плана, као и из других доступних извора. Из буџета локалне самоуправе планира се учешће од 10% вредности одобрених пројеката за цео период реализације Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији у граду Чачку.

У реализацији овог Локалног акционог плана, полазиће се од идентификовања и коришћења свих већ постојећих ресурса у локалној заједници (људских и материјалних), а инсистираће се и на већој самоорганизованости и учешћу ресорних министарстава у реализацији активности ЛАП – а.

Поглавље 8

АРАНЖМАНИ ЗА ПРИМЕНУ

Аранжмани за примену Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, тражиоца азила и миграната по потреби без утврђеног статуса обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће обезбедити његово успешно спровођење.

У оквиру локалних структура, разликују се:

- Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а;
- Структуре које су оперативне и примењују ЛАП
- Структуру за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања, представљаће Савет за управљање миграцијама и трајна решења.

Савет за миграције града Чачка ће као део свог будућег рада, направити План управљања применом ЛАП-а.

Савет за миграције града Чачка као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а;
- Именује локалне тимове за управљање пројектима који настају као резултат операционализације ЛАП-а;
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми у процесу решавања проблема избеглих, интерно расељених лица

- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП-а

- Управља процесом праћења (мониторинг) и оцењивања успешности (евалуација) ЛАП-а;

- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи

Оперативну структуру за примену овог ЛАП-а за унапређење положаја избеглица, интерно расељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији, мигранти у потреби без утврђеног статуса и тражилаца азила чиниће институције, организације и тимови формирани у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу ЛАП-а.

У складу са ЛАП-ом биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници - партнерима у реализацији.

Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду.

Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену ЛАП-а има следеће задатке и одговорности:

- Реализација ЛАП-а;

Непосредна комуникација са корисницима услуга које се обезбеђују ЛАП-ом;

- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака ЛАП-а;

- Унапређење процеса примене ЛАП-а у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре

Процењује се да ће носиоци програма, пројеката и активности Локалног акционог плана, бити у првом реду следеће локалне институције:

- Локална самоуправа

- Центар за социјални рад у Чачку

- Национална служба за запошљавање

- Градска управа за урбанизам

- Образовне установе

- Црвени крст у Чачку

- Повереник за избеглице и миграције

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасности комуникације у односу на очекиване резултате

примене ЛАП-а. План комуникација управљачке и оперативне структуре уредиће време и начин размене информација и предузимање одговарајућих акција.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене ЛАП-а и доношење евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуације).

Поглавље 9

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ

Циљ праћења и оцене успешности: ЛАП-а је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП-а, ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

Временски оквир: Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2018 – 2021. године. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности), вршиће се периодично - једном годишње. Финална евалуација обавиће се на крају 2021. године.

Предмет мониторинга и евалуације: Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање реализације активности - задатака и специфичних циљева.

Кључни индикатори утицаја за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а ће бити следећи:

- Обухват избеглих, интерно расељених лица новим услугама и мерама;
- Структура корисника услуга и мера програма;
- Ниво укључености различитих актера у пружању услуга избеглим, интерно расељеним лицима
- Обим финансијских средстава издвојен за услуге избеглих, интерно расељених лица
- Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглим, интерно расељеним лицима (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори)

Процесни индикатори за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП ће бити следећи:

1. Број породица избеглих, интерно расељених лица које су стамбено збринуте кроз различите програме:

- програм „Откупа кућа са окућницом“

- програм доделе грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката

- додела „Монтажних кућа“

2. Број породица које су добиле донацију кроз пројекте и активности, број закључених уговора са корисницима;

3. Број и врста едукативних радионица и број укључених учесника

Методe и технике мониторинга и евалуације: За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: интервјуи са корисницима (упитници, разговори), анкете, извештаји и др.

Овај акциони план објавити у „Сл. листу града Чачка“.